

Kabul Edilmiş Karar

Ekim 23, 2012

Karar

Konu Q232

Geleneksel bilginin fikri mülkiyet hukuku ile ilgisi

Aşağıdaki hususları kaydeder:

- 1) Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ülkelerin genetik kaynakları ve bununla bağlantılı geleneksel bilgi (TK) üzerindeki hakimiyetini kabul eder ve bu kaynaklardan faydalanırken önceden bilgilendirilmiş onam, erişim ve yarar paylaşımına ilişkin kavramları ortaya koyar.
- 2) WIPO Fikri Mülkiyet, Genetik Kaynaklar, Geleneksel Bilgi ve Folklore ilişkin Uluslararası Komite (IGC), genetik kaynaklar, geleneksel bilgi ve folklorün korunmasına ilişkin yasal bir belge(ler) müzakere etmektedir. (aynı zamanda geleneksel kültürel ifadeler (TCEs) olarak anılacaktır.)
- 3) AIPPI, Özel Komitesi Q166 aracılığı ile, fikri mülkiyet (IP), genetik kaynaklar, geleneksel bilgi ve folklorün gelişmesi konusunda denetleme ve çalışma ve tavsiyede bulunur.
- 4) Gothenburg'da 2006 yılında, AIPPI, Özel Komite Q166'nın aşağıdaki kararını benimsemiştir:
 - a) Kamu alanındaki geleneksel bilgi, buluşların patent edilebilirliğinin değerlendirilmesi konusunda, kamu alanındaki diğer bilgiler gibi ele alınmalıdır.
 - b) Özellikle araştırma sonuçlarının ve ticarete yer alan ürünlerin patent ile korunmasına ihtiyaç bulunduğundan, patent sistemi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesinin şartlarının karşılanıp karşılanmadığını kontrol etmek için uygun değildir.
 - c) Eğer ulusal yasalar, patent başvurularında, genetik materyalin ve geleneksel bilginin kaynağının açıklanmasını gerekli görüyorsa, bu yasalar:
 - Sadece, patent başvurusu sahibinin, buluşu yapanın geleneksel bilgiye dayalı açıklamalar ile elde ettiği genetik materyalin kaynağını bildiği kadarıyla açıklamasını gerektirir.
 -
 - Başvurayı, kaynağı işaret etmek veya genetik materyalin kaynağı ile ilgili elde edilecek sonraki herhangi bir bilgiyi eklemek hususunda her hatanın düzeltilmesi konusunda yetkili kılar.

- d) Genetik kaynaklar ve bununla bağlantılı geleneksel bilgi ile ilişkili önceden bilgilendirilmiş onam ve erişim ve yarar paylaşımı ile uğraşabilmek için patent başvurularının geliştirilmesi gerektiğinden başka anlama gelir.
- 5) Bu karar, geleneksel bilgi üzerine odaklanır ve geleneksel kültürel ifadeleri (TCEs) geleneksel bilgi dahilinde ele alır.
- 6) Bu karar fikri mülkiyet alanı dışındaki politik meseleleri ele almaz.
- 7) Bu karar yalnızca fikri mülkiyetin çekirdek unsurlarını ele alır, örneğin patentler, markalar ve diğer ayırt edici işaretler, coğrafi işaretler, telif hakları, tasarımlar ve gizli bilgi/ticari sır (Çekirdek Fikri Mülkiyet Yasaları)

Aşağıdaki hususları göz önünde tutar:

- 1) Raporlama Gruplarının bir çoğunluğu ulusal yasalarında geleneksel bilgi ile ilgili bir tanımın olmadığını rapor etti.
- 2) Raporlama Gruplarının çoğunluğu, ulusal yasalarının geleneksel bilgi için, sıklıkla var olan Çekirdek Fikri Mülkiyet Yasalarına dolaylı olarak atıfta bulunarak veya geleneksel bilgiye kesin bir atıf yapılmaksızın, biraz koruma sağlandığını rapor ettiler.
- 3) Raporlama Gruplarının çoğunluğu, uyumlaştırılmış bir geleneksel bilgi tanımlamasının istendiğini düşünmektedir.
- 4) Raporlama Gruplarının çoğunluğu geleneksel bilginin korunmasına yönelik uyumlaştırılmış bir yaklaşımı tercih etmektedir.
- 5) Raporlama Gruplarının çoğunluğu, geleneksel bilginin kavram olarak savunucu korumasının istendiğini, fakat pozitif koruma lehinde bir çoğunluk bulunmadığını düşünmektedir.
- 6) IGC, genetik kaynakların, geleneksel bilgi ve geleneksel kültürel ifadelerin etkili korunmasını temin edecek hukuki belge(ler)in metin(ler)inin sonuçlandırılmasına yönelik yoğun müzakerelere devam etme konusunda, Ekim 2013 WIPO Genel Kurulu'nda belge(ler)in tamamlanması için diplomatik bir konferans belirlenip belirlenmemesi hakkında karar almayı içeren yıllık bir plan kabul etmiştir.

Aşağıdaki hususlarda karar verir:

- 1) Uyumlu hale getirilmiş bir geleneksel bilgi tanımının istendiğinin kabulü

2) Uyumlu hale getirilmiş bir geleneksel bilgi tanımı “bilgi”, “geleneksel” ve “topluluk” tanımlarını da kapsamalıdır, bu tanımlar :

a) “Bilgi” ile ilgili olarak:

i) Maddi ve gayri maddi olabilen; ve

ii) Geleneksel yaşambiçimi/ilaç ve doğal/insani/genetik kaynakların kullanımı ile ilgili bilgiyi kapsayan

açıklama, uygulamalar, örfler, kültürel anlatımlar, beceriler, yöntemler, know-how, öğretiler, ilimler ve işlemleri;

b) “geleneksel” ile ilgili olarak: bilginin dinamik olduğu ve geliştiği gerçeğini dikkate alarak, bu bilginin müteakip nesiller aracılığı ile işletilmesini, muhazasını ve aktarılmasını,

c) “topluluk” ile ilgili olarak: yerli halk veya yerli topluluklar veya geleneksel toplumları içeren genel olarak tanınmış bir topluluk ile bağlantılı olması

kavramlarını içerebilir.

3) Uyumlu hale getirilmiş geleneksel bilgi tanımı, IGC'nin geleneksel bilgiye ilişkin çalışmasını nazara almalıdır.

4) Uyumlu hale getirilmiş geleneksel bilgi tanımı, fikri mülkiyet, genetik kaynaklar ve geleneksel kültürel ifadeler (TCEs) ile ilgili tanımlarla uyumlu olmalıdır.

5) Geleneksel bilginin uyumlu hale getirilmiş işlemleri teşvik edilmelidir.

6) Geleneksel bilgiyi kapsayan ulusal ve uluslararası yasalar, geleneksel bilgi hakkında, geleneksel bilgi ile ilgili olan bütün paydaşlar için yasal kesinlik sağlayan ve var olan fikri mülkiyet sistemlerinin ilkeleri ile uyumlu olan geniş kapsamlı bir sistemin teşvik edilmesine ilişkin hükümler içermelidir.

7) Her ne kadar, çapraz sınır sorunlarından sakınmak ve üçüncü kişilerin geleneksel bilgi üzerinden hukuka aykırı fikri mülkiyet haklarını elde etmesi veya icra etmesi riskini azaltmak için geleneksel bilgi konusunda uluslararası bir kayıt sisteminin uygulamaya geçirilmesi için adımlar atılması gerekiyorsa da, geleneksel bilginin tanınması kayda dayanmamalıdır; ancak bir kayıt sertifikası geleneksel bilginin varlığı hususunda karine teşkil etmelidir.

- 8) Bütün ulusal kayıt sistemleri uluslararası kayıt sistemi ile koordineli olmalı ve bu sistemi desteklemelidir.
- 9) Ülkeler, geleneksel bilgiye dahil olan ihtilafların çözümü için ulusal ve bölgesel ihtilaf çözüm sistemleri kurulması konusunda engellenmemelidir.
- 10) Geleneksel bilginin herhangi bir türünün uygun muamelesi mutlaka geleneksel bilginin diğer türlerine ilişkin muamelelerle belirlenmemelidir.
- 11) Geleneksel bilginin savunma amaçlı korunması teşvik edilmelidir fakat bu istemin özellikleri daha fazla çalışma gerektirir.